共赴现代化之约

”اۋىر مىندەتتى باتىلدىقپەن ارقالاپ، الدىڭعى لەكتە جۇرەيىك“

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى باس شۋجي جياڭسۋعا 4 رەت بارىپ، تالاي رەت ماڭىزدى نۇسقاۋ بەرىپ، ”ەكىنى باستاماشىلدىقپەن ىسكە اسىرۋ“ جونىندەگى ىقىلاستى ءۇمىتىن العا قويىپ، ”قۋاتتى، باي، كورىكتى، اسقاق“ بولۋ ايبىندى جوباسىن كەسكىندەپ بەرىپ، شەشۋشى كەزەڭدەردە، ماڭىزدى تۇيىندەردە جياڭسۋعا جول نۇسقاپ، باعدار بەلگىلەپ وتىردى.

ءبىر ايدان استام ۋاقىتتىڭ الدىندا، ورتالىق كوميتەت كورسەتكەن ۋاكىل كانديداتى رەتىندە، باس شۋجي شي جينپيڭ جياڭسۋدا سايلاۋعا قاتىناسىپ، تولىق داۋىسپەن 14 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى بولىپ سايلانعان ەدى.

پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن دايەكتىلەندىرۋدىڭ باستاما جىلىندا، باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ جياڭسۋدا مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى بولىپ سايلانۋى، جياڭسۋ ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ بايانداماسىن قاراۋىنا قاتىناسۋى تەرەڭ ءمان الادى، زور ءۇمىتتى اڭعارتادى.

”جاڭا كەزەكتى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنداعى جياڭسۋ ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ مۇشەسى رەتىندە كوپشىلىكپەن بىرگە مەملەكەت ءىسىن اقىلداسقانىما قاتتى قۋانىشتىمىن“ ـ دەدى باس شۋجي باياندامانى قاراعان ناق مايداندا.

باس شۋجيدىڭ قارسىسىندا وتىرعان ۋاكىل شان زىڭحاي سويلەي باستاعاندا، ونى تانىي كەتكەن باس شۋجي: ”ءسىز بۇگىن ۋاكىلدەر ارناسىندا تىلشىلىك قابىلدادىڭىز با“؟ ـ دەدى.

”ءيا، سولاي“.

”مەن ءسىزدى كوردىم“.

شان زىڭحاي شۇيگۇڭ توبىنان كەلگەن جۇمىسشىلار ۋاكىلى. وسى جولى ول باس شۋجيگە مىناداي قۋانىشتى حابار الا كەلىپتى:

”2017 ـ جىلى ءسىز شۇيگۇڭدا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە وتىرعان 220 تونالىق بۇكىلدەي جەر بەتىندىك كوتەرگىش كرانىنىڭ شەشۋشى كورسەتكىشتەرى دۇنيە ءجۇزى بويىنشا ءبىرىنشى ورىنعا جەتىپ، ەلىمىزدە ءوندىرىلۋ مولشەرى اۋەلگى 71% تەن 100% كە جوعارىلادى“.

باس شۋجي ءسوز قىستىرىپ بىلاي دەپ سۇرادى: ”كوتەرگىش كراندارىڭىزدىڭ شىپىي ەلىمىزدە ءوندىرىلگەن بە“؟

”بۇكىلدەي ەلىمىزدە ءوندىرىلگەن“.

شان زىڭحاي وزدەرىنىڭ جاڭالىق اشۋ ارقىلى قوزعاۋشىلىق ەتۋگە تاباندى بولىپ، عىلىمي زەرتتەۋگە ۇسىنىلىمدى ارتتىرىپ، ونىمدەرىندەگى ۇساق بولشەكتەردىڭ ەلىمىزدە ءوندىرىلۋ مولشەرىن 62%تەن 91%كە جوعارىلاتقانىن شىكىرلەي تانىستىردى.

باس شۋجي وڭ باعا بەرىپ بىلاي دەدى: ”وزدەرىڭىز ينجەنەريالىق ماشينا وندىرىسىندە دۇنيە ءجۇزىنىڭ وزىق دەڭگەيىنە جەتىپسىزدەر، دۇنيە ءجۇزى بويىنشا ايتقاندا، ءبىزدىڭ قازىرگى جاساۋ كاسىبىمىزدىڭ توپتارى مەن تۇرلەرى ەڭ تولىق. سونىمەن بىرگە ءبىز ءالى دە جوعارىلاتۋىمىز، ورتاشا، جوعارى دەڭگەيگە قاراي ۇمتىلۋىمىز كەرەك، ءبىزدىڭ جوعارى ساپالى داموۋىمىز وسىدان ايگىلەنۋى كەرەك“.

جاساۋ كاسىبىنەن داموۋ مەن حاۋىپسىزدىكتىڭ ديالەكتيكاسى جونىندە ءسوز قوزعاعان باس شۋجي مىنانى باسا دارىپتەدى: جۇڭگودا جاساۋ كاسىبى ءارقانداي كەزدە دە كەم بولسا بولمايدى. ءبىر ميلليارد 400 ميلليوننان استام جان سانى بار ءىرى ەل حالىقارا بازارىنا سۇيەنىپ قالۋعا بولمايدى، ”ءبىر ونەرمەن اق جان باعا بەرەمىن“ دەگەن دە بولمايدى، ءسوز جوق، ءوز كۇشىمىزگە سۇيەنىپ وزىمىزدەگى ماسەلەنى شەشۋىمىز كەرەك.

جىنجياڭ جاڭا رايونى يۋشيك اۋىل شارۋاشىلىعى ماشينالاندىرۋ كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۆىنەن كەلگەن ۋاكىل ۋي چياۋ اۋىلىنا قايتىپ شارۋاشىلىق قۇرعان ”80 ـ جىلداردىڭ تۋماسى“.

2017 ـ جىلى 4 ـ ايدا ۋي چياۋ مەن جۇبايى جان ـ جاقتى ويلانعاننان كەيىن، جۇڭگو عىلىم اكادەمياسىنداعى جانە بەيجيڭ داشۋەسىندەگى قىزمەتتەرىن تاستاپ، قالادان اۋىل ـ قىستاققا قايتىپ كەلىپ، سيفرلانعان اۋماقتى اتىز ەگىنشىلىگىنىڭ مايتالمانىنا اينالدى.

باس شۋجيدىڭ الدىندا ول العاشقى وي تالعامى جونىندە ءسوز قوزعادى: ”ءسىز 2014 ـ جىلى جىنجياڭدا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە ’وسىزاماندانعان، جوعارى ءونىمدى اۋىل شارۋاشىلىعى ـــ شارۋالاردى بايىتۋدىڭ تاماشا جولى‘ دەگەن ەدىڭىز. ەسىمدە قالۋىنشا، سول كۇنى ءتۇن ورتاسىندا اكەم ماعان تەلەفون جالعاپ، ’باس شۋجي اۋىل شارۋاشىلىعى ماماني جاۋ يافۋدى قاتتى ماقتادى، ەكەۋىڭ دە اۋىل شارۋاشىلىعى ماماندىعىن وقىعاندار عوي، سەندەردىڭ قايتىپ كەلىپ مەنىڭ ورنىمدى باسىپ، لاۋجاۋ سەكىلدى عىلىمي ماقالالارىڭدى بايتاق دالادا جازۋلارىڭدى ءۇمىت ەتەمىن‘ دەدى“.

”ءبىز قازىر 20 مىڭ مۋدان استام جەرگە كۇرىش ەگىتەك، مۋ باسىندىق ءونىمى 1100 جىڭعا جەتتى، سيفرلانعان باسقارۋ ارقىلى ەڭبەك ونىمدىلىگىن كورنەكتى جوعارىلاتىپ، ءارى اينالامىزداعى شارۋالاردىڭ بايۋىنا ونىمدى تۇردە باستاماشىلدىق ەتتىك“ ـ دەدى ۋي چياۋ تانىستىرىپ.

”20 مىڭ مۋدان استام بولسا، وڭتۇستىكتە بۇل از جەر سانالمايدى عوي. مۇنداي دا ماشينالاردىڭ رولىن كورسەتۋگە بولادى، وسى زامانعى قۇرالمەن اۋىل شارۋاشىلىعىمەن شۇعىلدانۋعا بولادى“. باس شۋجي قۋپتاي سويلەدى: ”اكەڭىز زيالى جاس بولعان، بۇل جاعىندا سۇيىسپەنشىلىگى بار، سونىمەن بىرگە ءوزىڭىز اۋىل شارۋاشىلىعى ماماندىعىن وقىپسىز، ماماندىق ارتىقشىلىعىڭىز بار عوي“.

ۋي چياۋدىڭ كاسىپ تاڭداۋىنا قاراي وتىرىپ، باس شۋجي اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋدەگى دارىندىلار ماسەلەسى جونىندە تەرەڭ تولعانا بىلاي دەدى: ”ءبىز قازىر اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋدى ىلگەرىلەتۋدە قالىڭ دارىندىلار مەن تاڭداۋلى ەڭبەككۇشتەردى قاجەت ەتەمىز. ءبىزدىڭ جاستارىمىز، زيالىلارىمىز دا قوس باعىتتا قوزعالۋى ءتيىس. ءبىر جاعىنان، قالا ـ قالاشىقتاندىرۋ بارىسىندا جاڭا قالا تۇرعىندارىنا اينالۋى كەرەك، ەندى ءبىر جاعىنان، اۋىل ـ قىستاقتار دارىندىلارعا توتەنشە مۇقتاج. ۋي چياۋ سياقتى جولداستاردىڭ اۋىل ـ قىستاققا بارعانى وتە جاقسى! بۇل جاعىنان مەملەكەت بەلگىلى باعدار كورسەتۋى، بەلگىلى ساياساتتار مەن قولداپ ـ قۋاتتاۋى كەرەك“.

اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ وسىزاماندانۋىن ىلگەرىلەتۋ ـــ جوعارى ساپالى داموۋدى جۇزەگە اسىرۋدىڭ قاجەتتى تالابى.

قاراۋ بارىسىندا باس شۋجي جياڭسۋدىڭ ”اۋىل شارۋاشىلىعىن وسىزامانداندىرۋدى ىلگەرىلەتۋدە الدا ءجۇرىپ“، اۋىل شارۋاشىلىعىندا قۋاتتى، اۋىل ـ قىستاعى كورىكەم، شارۋالارى بايىعان جاڭا داۋىردەگى بالىق ـ كۇرىش مەكەنىن قۇرۋىن شىكىرلەي تالاپ ەتتى.

باس شۋجي استىق حاۋىپسىزدىگىن ەرەكشە باسا دارىپتەپ بىلاي دەدى: ”سۇجوۋ مەن حۇجوۋ استىقتان مول ءونىم السا، دۇنيە ءجۇزىن قامدايدى“ دەگەن، بۇرىن وڭتۇستىكتىڭ استىعىن سولتۇستىككە تاسيتىنبىز، بۇگىنگى كۇندە سولتۇستىكتىڭ استىعىن وڭتۇستىككە تاسيتىن بولدىق، كۇرىشپەن قامداۋدا شىعىس سولتۇستىككە سۇيەنەمىز. الايدا وڭتۇستىكتەگىلەر ءوز جاۋاپكەرشىلىگىندەگى ەگىس اتىزىن ءالى دە وزدەرى قورعاۋى كەرەك. بىزدە ”كوجە قاتىقتا“ قالا باستىعى جاۋاپتى بولۋ ءتۇزىمى، ”استىقتا“ ولكە باستىعى جاۋاپتى بولۋ ءتۇزىمى بار. قازىرگى جەر اۋدانى مەن ءونىم مولشەرىن ەندىگارى ازايتۋعا بولمايدى، ماسەلە تۇتىلسا بولعانى مەملەكەتتەن استىق قاتىق بەرە ـ بەرەتىن جاعداي بولماسىن.

سويلەپ وسى اراعا كەلگەندە، باس شۋجي وتكەن ىستەردى اۋزىنا الىپ بىلاي دەدى: فۋجياندا قىزمەت ىستەگەن كەزىمدە ءار كۇنى كوكونىس ماسەلەسىن كورەتىنمىن. فۋجياندىقتار: ”ءۇش كۇن كوكونىس جەمەسەم، كوزىم شىبارتادى“ ـ دەيتىن، كوكونىس جەۋ الماۋدىڭ ءوزى ـــ ساياسي، مۇنداي تانىم وتە كۇشتى بولاتىن. قازىر كەيبىر كادرلاردا وسى جاعىنداعى تانىم جانە تاجىريبە جوق، بۇلاردى نەمقۇرايدى قاراۋعا بولمايدى. بىزدە قازىر ەگىستىك جەر قىزىل سىزىعى جاعىندا ءومىرلىك جاۋاپكەرشىلىك ءتۇزىمى بار، كىم مىندەت وتەگەندە ەگىستىك جەردىڭ قىزىل سىزىعىنان اتتاپ كەتسە، زەينەتكە شىققاننان كەيىن دە قۋزاستىرىلادى. بۇل ”مەملەكەتتىڭ زور ءىسى“.

باس شۋجيدىڭ كوڭىلىندە جياڭسۋدىڭ بولاشاقتاعى داموۋ كورىنىسى ”جاسىل مانگە تولى“ بولۋعا ءتيىستى.

ۋاكىل شۋي كۇنلين لەبىز بىلدىرگەن كەزدە باس شۋجي شي جينپيڭ تايحۋ كولىنىڭ سۋ ساپاسىنىڭ قانداي ەكەندىگىن، كوك بالدىر بار ـ جوقتىعىن ارنايى سۇرادى، ارتىنان لەبىز بىلدىرگەندە، باس شۋجي وسى ماسەلەنى تاعى دا ايتا كەتتى.

”اندەردە تايحۋ كولى كورىكتى دەسەدى، وتە كورىكەم عوي! الايدا كوك بالدىردى ويلاعاندا جاقتىرماي دا قالاسىڭ، ونەركاسىپپەن تۇرمىستان ىعىستىرىلعان لاس سۋ تايحۋ كولىن ءبىر مەزەت ەرەكشە لاستاعان ەدى، وڭالتۋعا كوپ كۇش كەتتى. ءبىز تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋ ـــ باعالى بايلىق دەگەندى دارىپتەيمىز، ەكولوگيانى جاقسى قورعاماساق، ’باعالى بايلىق‘ ەمەس، زيان تارتامىز“ ـ دەدى باس شۋجي تەرەڭ ويمەن.

”جوعارى ساپالى داموۋ بولماسا، سوتسياليستىك وسىزامانداندىرۋدان اۋىز اشۋعا بولمايدى. جوعارى ساپالى داموۋعا توقتالعاندا، جاڭا داموۋ ۇستانىمىن اۋىزعا الماسقا بولمايدى“. باس شۋجي شي جينپيڭ جياڭسۋدىڭ داموۋدا بۇرىن باسىپ وتكەن بۇراڭ جولىن تىلگە تيەك ەتىپ بىلاي دەدى:

سوناۋ جىلداردا جياڭسۋدىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇستىگى سايكەس بولمادى، جياڭسۋدىڭ سولتۇستىگىنىڭ داموۋىندا ”قىزبالىق“ بولدى، باسقا جەرلەردىڭ قاتاردان قالدىرىلعان لاستاۋشى كاسىپورىندارىن، قۇلدىراۋعا بەت العان كاسىپ سالالارىن تالاسا قابىلدادى، شياڭشۇيداعى جارىلىس انە سول كەزدەگى قالعان زارداپ.

”بىتىرۋگە اسىعاتىن، كوز الداعىنى عانا ويلايتىن، GDP مەن عانا ساناساتىن جولمەن ءارقانداي كەزدە جۇرۋىمىزگە بولمايدى. جاڭا داموۋ ۇستانىمىن ورناتۋ كەرەك دەۋىمىزدىڭ سەبەبى مىنە وسى، دۇرىس ناتيجە كوزقاراسىن ورناتۋ دا مىنە وسىندا. ەڭبەك ماعان جازىلماسا دا بولادى، ەڭبەك سىڭىرۋدە مەن بولماسام بولمايدى“.

داموۋ، سايىپ كەلگەندە، ادامنىڭ داموۋى.

حۋاي ـ ان قالاسى شين ـ ان باستاۋىش مەكتەبىنىڭ باستىعى، ۋاكىل جاڭ دادۇڭ: جەرگىلىكتى ورىننىڭ ”شين ـ ان ادەبيەت ـ كوركەمونەر ۇگىت ۇيىرمەسى“ داڭقتى ءداستۇرىن جالعاستىرۋدى ونەگە كورسەتىپ، ادام تاربيەلەۋدىڭ ماڭىزدى مازمۇنى ەتىپ، نەگىزگى ساتى وقۋ ـ اعارتۋىن كۇشەيتۋ جاعدايىن تانىستىرا كەلىپ، ”بالالاردىڭ پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۋ، پارتياعا ىلەسۋ سەنىمى بەكەمدەلە ءتۇستى“ ـ دەدى.

شين ـ ان باستاۋىش مەكتەبى ـــ ”شين ـ ان ادەبيەت ـ كوركەمونەر ۇگىت ۇيىرمەسىنىڭ“ انا مەكتەبى. سوعىس ءورتى لاۋلاعان سول جىلداردا ۋىزداي جاس ورەندەردىڭ تار جول، تايعاق كەشۋدەن تايسالماي، ۇزاق جول باسىپ، ادەبيەت ـ كوركەمونەردى قارۋ ەتىپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستا وتاندى جويىلۋدان قۇتقارۋ دارىپتەمەسىن ۇگىتتەگەن شۇعىلالى تاريحي قاسيەتتەن ماڭگى جويمايتىن رۋحاني بايلىققا اينالدى.

2021 ـ جىلى ”1 ـ ماۋسىم“ قارساڭىندا باس شۋجي شي جينپيڭ جاۋاپ حات جازىپ، شين ـ ان باستاۋىش مەكتەبىندەگى پيونەرلەردى وزدەرىنىڭ ءوسىپ ـ ەرجەتۋ ناقتى جاعدايىمەن ۇشتاستىرا وتىرىپ پارتيا تاريحىن ويداعىداي ۇيرەنىپ، قارشادايىنان پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۋ، پارتياعا ىلەسۋ بەكىمىن بەكەمدەۋگە شابىتتاندىردى.

”بالالار مەنىڭ بەيجيڭگە بارىپ مەملەكەتتىك ەكى ماجىلىسكە قاتىناساتىنىمدى ەستىگەن سوڭ، وزدەرىنىڭ باس شۋجيگە جەتكىزەتىن كوپتەگەن جۇرەك جاردى سوزدەرى بار ەكەنىن ايتتى“ ـ دەدى جاڭ دادۇڭ.

”بالالارعا سالەم ايتىڭىز“! باس شۋجي شي جينپيڭ قۋانا جاۋاپ قاتتى.

وسى بالالاردى اۋىزعا العاندا، باس شۋجي ءوزىنىڭ جاس ءوسپىرىم شاعىن ەرىكسىز ەسكە الدى: ”مەن دە قىزىل گالستۋك تاققانمىن. وقۋعا ەرتە تۇسكەندىكتەن ءبىرىنشى توپتاعى پيونەرلەر قاتارىنا قوسىلا الماي قالىپ، ەگىلە جىلاعان ەدىم. كەيىن كەلە پيونەرلەر وتريادىنىڭ تۋشىسى بولدىم دا، قايراتىم تاسقىنداي ءتۇستى“.

”نەگىزدىك وقۋ ـ اعارتۋعا ەرەكشە داڭقتى ءارى جاپالى تاريحي مىندەت جۇكتەلگەن“. باس شۋجي شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جاڭا داۋىردەگى وقۋ ـ اعارتۋ قىزمەتكەرلەرى جاستار مەن ورەندەردى جۇڭگوشا سوتسياليزمنىڭ قۇرىلىسشىلارى جانە ىزباسارلارى ەتىپ باۋلىپ شىعۋعا قۇلشىنۋلارى كەرەك.

”ءبىزدىڭ وقۋ ـ اعارتۋىمىز 5000 جىلدىق جۇڭحۋانىڭ ءداستۇرلى مادەنيەتىنەن وزىق نارسەلەردى قابىلداۋعا شەبەر بولۋى كەرەك، سونىمەن بىرگە باتىستىڭ وركەنيەت جەتىستىگىن قاقپايلاماي، جاستار مەن ورەندەردى شىن مانىندە ’ءتورت سەنىمگە يە‘ بالالار ەتىپ باۋلىپ شىعۋى كەرەك“.

ءبىر جەردە، ءبىر ءوڭىردە ءداۋىردىڭ ءدۇبىرلى وزگەرىسى ايگىلەندى.

10 جىلدىڭ الدىندا جاڭا داۋىرگە وتتىك. باس شۋجي شي جينپيڭ جياڭسۋ ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنە كەلىپ باياندامانى قاراۋعا قاتىناسقاندا جياڭسۋعا ”باستاماشىلدىقپەن جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋ، باستاماشىلدىقپەن وسىزامانداندىرۋدى نەگىزىنەن جۇزەگە اسىرۋ“ سىندى ۇلكەن ءۇمىت ارتتى، الدىڭعىسىندا ءبىرىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسى كوزدە ۇستالسا، سوڭعىسىندا ۇلتتى گۇلدەندىرۋدىڭ ورتا ـ ۇزاق مەرزىمدىك جوبا ـ جوسپارى كورسەتىلگەن.

10 جىلدان كەيىن جاڭا جورىق باستالدى. جياڭسۋ ءبىرىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن ۋاعىندا جۇزەگە اسىرعان نەگىزدە جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۋدىڭ جاندى امالياتىن دابىرالى ىلگەرىلەتۋدە.

باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ ءسوزى جۇرتتى ەكپىندەي ىلگەرىلەۋگە جىگەرلەندىردى:

”السى ساپار ادىم جەردەن باستالادى. جاڭا جورىقتا جياڭسۋ اۋىر جۇكتى باتىلدىقپەن ارقالاپ، الدىڭعى لەكتە ءجۇرۋى، ءسوز جوق، ۋاقىت مەنى كۇتىپ تۇرمايدى دەيتىن رۋحاني كۇيمەن قازىرگىنى ويداعىداي يگەرۋى كەرەك. بيىل پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن دايەكتىلەندىرۋدىڭ باستاما جىلى، بۇكىل جياڭسۋ ولكەسىندەگى قالىڭ كادر مەن بۇقارانىڭ جياڭحۋاي جىگەرىن تۇتاتىپ، حۋاڭحاي تەڭىزىندەي قۇلاشىن كەڭ جايىپ، ونەگە بولاتىن، ۇلگى كورسەتەتىن، الدا جۇرەتىن باتىل جاۋاپكەرشىلىكتى يگەلەپ، جوعارى ـ تومەن ءبىر نيەتتە بولىپ، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ىستەپ، جىگەرلەنە العا ىلگەرىلەپ، ’قۋاتتى، باي، كورىكتى، اسقاق‘ جاڭا جياڭسۋدىڭ وسىزامانداندىرۋ قۇرىلىسىنىڭ جاڭا تاراۋىن جازۋ ءۇشىن تاماشا باستامانى جۇزەگە اسىرۋىن ءۇمىت ەتەمىن“.

ماجىلىس الاڭىندا شاتىرلاعان شاپالاق ءۇنى كوتەرىلدى.

شىعىستاعى ءىرى ەل تاۋلىك بويى تىنىم تاپپاي، كۇن ساين جاڭارۋدا.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 3 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

تۇراقتى كوميتەتىنىڭ قىزمەت بايانداماسىن جانە ۇسىنىس جوبا قىزمەتىنىڭ جاعدايى جونىندەگى باياندامانى قارادى. مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ءتوراعاسى نۇرلان ءابىلماجىن گرۋپپانىڭ باياندامانى قاراۋىنا قاتىناستى.

مۇشە نۇرلان ءابىلماجىن بىلاي دەدى: تۇراقتى كوميتەتتىڭ قىزمەت بايانداماسى مەن ۇسىنىس جوبا قىزمەتىنىڭ جاعدايى جونىندەگى بايانداماسىنىڭ نەگىزگى تاقىرىبى ايقىن، قىسقا دا نۇسقا بولىپ، جۇرت كوڭىلىن جەلپىندىرەدى ەكەن، ءاربىر ءسوز ـ سويلەمىندە ”ەكىنى تۇراقتاندىرۋدى“ قورعاۋداعى، ”ەكىنى قورعاۋدى“ ورىنداۋداعى وسكەلەڭ سانالىلىق قامتىلىپتى، ”ەكى كەلەلى جاعدايدى“ كوكەيدە ءتۇيۋ، ”مەملەكەتتىڭ زور ىسىنە“ قىزمەت وتەۋ بورىشى مەن جاۋاپكەرشىلىگىنە تولى ەكەن، وسى باياندامالاردى بۇكىلدەي قۋپتايمىن. جاڭا داۋىردەگى 10 جىلدا، اسىرەسە، پارتيا 19 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، باس شۋجي شي جينپيڭ، پارتيا ورتالىق كوميتەتى حالىق ساياسي كەڭەسى قىزمەتىنە ايرىقشا ءمان بەرىپ، حالىق ساياسي كەڭەسى ىستەرىندە تاريحي تابىستارعا قول جەتكىزۋدى ىلگەرىلەتتى. شي جينپيڭ جاڭا داۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن جەتەكشى ەتۋگە تاباندى بولىپ، پارتيانىڭ جاپپاي باسشىلىعى سىندى تۇبىرلى ساياسي پرينسيپكە باستان ـ اياق تاباندى بولىپ، ارناۋلى كەڭەستىك قۇرىلىم سىندى سيپاتقا، ورىنعا تاباندى بولىپ، نازاردى پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن دايەكتىلەندىرۋگە، تياناقتاندىرۋعا شوعىرلاندىرىپ، وزەكتى ارقاۋ ەتە وتىرىپ كەلەلى جاعدايعا قىزمەت ەتىپ، ىنتىماق جانە دەموكراتيا سىندى ەكى ۇلكەن نەگىزگى تاقىرىپقا تاباندى بولىپ، مۇشەلەردىڭ جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋىن ۇزدىكسىز نىعايتىپ، شينجياڭ ساياسي كەڭەس ىستەرىنىڭ جالعاسىرۋ بارىسىندا داموۋىن، داموۋ بارىسىندا جاڭالىق اشۋىن ىلگەرىلەتۋى كەرەك.

مۇشە ليۋ تاۋ بىلاي دەپ قارادى: بايانداما وتكەن 5 جىلداعى قىزمەتتەردى قورىتىندىلاپ، ەرەكشەلىككە، جارقىن تۇيىنگە، جاڭالىققا، ۇلەس ـ سالماققا يە بولىپ، حالىق ساياسي كەڭەسى ىستەرىنىڭ تىڭ تىنىسىن، جاڭا بەينەسىن تولىق ايگىلەپتى. جاڭا كەزەكتى مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ مۇشەسى رەتىندە پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن جەتەكشى ەتىپ، ۇيرەنۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، بەلسەنە مىندەت وتەپ، جاۋاپكەرشىلىكتى ادا ەتىپ، ”مەملەكەتتىڭ زور ءىسىن“ كوكەيدە تۇيۋگە باستان ـ اياق تاباندى بولىپ، مەملەكەت ءىسىن، حالىق تۇرمىسىن كوكەيدەن شىعارماي، نازاردى قولامتالى، قيىن تۇيىندەرگە شوعىرلاندىرىپ، شىنايى اقىل كورسەتىپ، تاماشا كەڭەس بەرىپ، كوپتىڭ كۇشىن شوعىرلاندىرىپ، ەكپىندەي ىلگەرىلەۋدىڭ سەنترلەس شەڭبەرىن ويداعىداي سىزىپ، جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسىن ءىس جۇزىندىك ارەكەتپەن امالياتتا ايگىلەپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۋدىڭ شينجياڭ تاراۋىن قۇلشىنا جازۋعا كۇش ـ قۋاتىمدى ارنايمىن.

”باياندامانىڭ ساياسي كەڭەستىڭ بۇدان بىلايعى قىزمەتىنە جاساعان ورنالاستىرۋى ناقتى جاعدايعا جاناسىمدى، تالاپتارى ناقتى، يكەمدىلىگى كۇشتى بولىپ، ساياسي كەڭەستىڭ قىزمەت فۋنكتسياسىن، قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن جانە جالپى جاعدايعا قىزمەت وتەيتىن بورىشى مەن جاۋاپكەرشىلىگىن ايگىلەگەن“. مۇشە دوۋ گاڭگۇي مىنانى ءبىلدىردى: داڭقتى ايرىقشا قاستەرلەپ، بورىشتى، جاۋاپكەرشىلىكتى ورىنداپ، ءوز قىزمەت ورنىمدى تياناقتاپ، شينجياڭنىڭ قاجەتىن، ادۆوكاتتاردىڭ قابىلەتىن، بۇقارانىڭ تىلەگىن، بولاشاقتىڭ بەتالىسىن تىعىز ارقاۋ ەتىپ، ىشكەرىلەي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، اقىل ـ كەڭەستىڭ ورنىن تاۋىپ ايتىلۋىنا، ۇكىمەت ىسىنە شەشۋشى جەرىندە كەڭەس بەرىلۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ادۆوكاتتاردىڭ شينجياڭدى جانجاقتى زاڭمەن باسقارۋداعى ماڭىزدى رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، عىلىمي زاڭ شىعارۋدى، زاڭدى قاتاڭ اتقارۋدى، ادىليانى ءادىل جۇرگىزۋدى، جالپى حالىق زاڭعا بويسۇنۋدى بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، جاڭا داۋىردەگى جاڭا جورىقتا كورىكتى شينجياڭدى قۇلشىنا قۇرۋعا كۇش ـ قۋاتىمدى ارنايمىن.

”بيىل مەن شينجياڭداعى ۇكىمەت شيپاحانالارىنىڭ شتاتى مەن جۇمىس ورىندارىن بەلگىلەۋگە قاتىستى ۇسىنىس جوبا الا كەلدىم، باۋراۋ قۋاتى اناعۇرلىم كۇشتى دارىندىلار ساياساتىن اتقارىپ، ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ سالاسىنداعى دارىندىلاردى باۋراۋ، دارىندىلاردى الىپ قالۋ، دارىندىلاردى ىستەتۋ ماسەلەسىن اناعۇرلىم ويداعىداي شەشۋدى ءۇمىت ەتەمىن“. مۇشە مۇحبار ابدۇل بىلاي دەدى: بۇدان بىلاي ءوز قىزمەت ورنىمدى تياناق ەتىپ، تالاي جىلدىق شيپاگەرلىك تاجىريبەمدى مىندەت اتقارۋ قابىلەتىنە اينالدىرىپ، ەمدەۋ ىستەرىنىڭ داموۋىنا اناعۇرلىم ويداعىداي اقىل ـ كەڭەس بەرىپ، شينجياڭداعى ءار ۇلت حالقىنىڭ ءومىرىنىڭ، سالاماتتىعىنىڭ قورعاۋشىسى بولامىن.

مۇشە عانيزات توحتى بورىش پەن داڭقتى سەزىنۋمەن بىرگە، جاۋاپكەرشىلىكتىڭ دە اۋىر ەكەنىن تەرەڭ سەزىندى. ول بىلاي دەدى: بۇدان بىلاي ۇيرەنۋدى ونان ءارى كۇشەيتىپ، مىندەت اتقارۋ قابىلەتىمدى قۇلشىنا جوعارىلاتىپ، مۇشەلىك رولىمدى اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەندىرىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامنىڭ شينجياڭدى بىلۋىنە، شينجياڭدى سۇيۋىنە مۇمكىندىك جاساپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن اناعۇرلىم بەرىك ورناتامىن.

مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ مۇشەلەرى ليۋ ۋانلۇڭ، ەلزات احمەتجان، قادىلبەك قامزا، جارولا يسامىدين، ابدۇرقىپ تومۇرنياز، ليۋ جيانميڭ، حالمۇرات ابدىراحمان قاتارلىلار قاراۋعا قاتىناستى.